

Prenatal Smoking Exposure and the Risk of Psychiatric Morbidity Into Young AdulthoodMikael Ekblad¹, Mika Gissler^{2,3}, Liisa Lehtonen¹, Jyrki Korkeila^{4,5}**Arch Gen Psychiatry 2010;67(8):841–9.**

Sikiöaikainen tupakka-altistus lisää nuorten psykiatrasta sairastavuutta

Sikiöaikana tupakansavulle altistuneet kärsivät lapsena, teini-ikäisenä ja varhaisessa aikuisuudessa useammin psykiatrisista sairauksista kuin tupakoinnille altistumattomat ikätoverinsa. Odotusaikana yli kymmenen savuketta päivässä polttaneiden äitien lapsilla näyttäisi olevan myös suurentunut riski menehtyä ennen aikuisikää.

Äidin raskaudenaikaisella tupakoinnilla tiedetään olevan useita haitallisia vaikutuksia sikiöön, kuten kasvun hidastuminen. Viime vuosina on saatu viitteitä myös siitä, että tupakoinnilla on mahdollisesti kielteisiä vaikutuksia keskushermoston kehitykseen.

Tässä tutkimuksessa kartoitettiin sikiöaikaisen tupakoinnille altistumisen vaikutuksia lasten, teini-ikäisten ja nuorten aikuisten psykiatriseen sairastavuuteen ja kuolleisuuteen. Tutkimuksessa hyödynnettiin Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen ylläpitämiä syntymä- ja hoitoilmoitusrekisteriä sekä Tilastokeskuksen kuolinsyyrekisteriä. Kaikkia Suomessa vuosina 1987–1989 yksisikiöisestä raskaudesta syntyneitä lapsia seurattiin. Tupakoinnista kysyttiin äideiltä kerran raskauden alussa. Äideistä 15 % myönsi tupakoivansa.

Tuloksista ilmeni, että sikiöaikainen tupakka-altistus lisäsi merkittävästi psykiatrasta sairastavuutta verrattuna niihin ikätovereihin, joiden äidit eivät olleet tupakoineet odotusaikana. Yli kymmenen savuketta polttaneiden äitien lapsista 25 % oli saanut psykiatrisen

diagnoosin varhaiseen aikuisikään mennessä, vähemmän polttaneiden lapsista 21 % ja tupakoimattomien lapsista 13,7 %. Useimpien psykiatristen diagnoosien kohdalla riski oli suurentunut. Selvin yhteys tuli esiin päihteiden väärinkäytön sekä käytös- ja tunne-elämän ongelmien suhteen. Myös psykoosiriski oli suurentunut tupakoinnille altistuneilla altistumattomiin verrattuna.

Raskausaikana yli kymmenen savuketta päivässä polttaneiden äitien lapsilla oli niin ikään suurentunut riski menehtyä ennen aikuisikää. Yhteydet pysyivät merkitsevinä senkin jälkeen, kun äitien tarvitsema psykiatrinen osastohoito oli vakioitu.

Tulokset vahvistavat entisestään käsitystä siitä, että sikiöaikaisella tupakka-altistuksella on kauaskantoisia vaikutuksia terveyteen. Tulosten perusteella näyttäisi siltä, että psykiatrasta sairastavuutta olisi mahdollista vähentää ehkäisemällä tupakoinnille altistumista raskauden aikana. ■

¹TYKS:n lastentautien klinikka ja Turun yliopisto; ²Terveiden ja hyvinvoinnin laitos, Helsinki; ³Pohjoismaisen kansanterveystieteen korkeakoulu, Göteborg, Ruotsi; ⁴Turun yliopiston psykiatrian klinikka; ⁵Satakunnan sairaanhoitopiirin psykiatrisen klinikka, Harjavalta